

Ірина ПЕТРУСЬ,
викладачка предметів «Українська мова»,
«Українська література», «Іноземна мова»,
«Зарубіжна література»
Професійного коледжу сервісу і дизайну
міста Житомира

***Узагальнений досвід роботи на тему:
«Впровадження технологій візуалізації навчального
матеріалу та STEM-елементів на уроках
гуманітарного спрямування»***

Моя візія: «Сприяти розвитку нового покоління,
здатного мислити вільно та діяти інноваційно»

Моя місія: «Забезпечити здобувачів освіти
знаннями і навичками, які відкривають перед
ними нові можливості для професійного та
особистісного зростання»

Актуальність досвіду

Сьогодні, коли сучасна освіта стрімко розвивається та адаптується до викликів часу, питання впровадження технологій візуалізації навчального матеріалу та STEM-елементів на уроках гуманітарного циклу набуває особливої актуальності.

Візуалізація навчального матеріалу є потужним інструментом, який допомагає зробити процес навчання більш доступним, цікавим та ефективним. Використання інтерактивних карт, інфографіки, мультимедійних презентацій, відео й віртуальних подорожей сприяє кращому засвоєнню інформації та розвитку критичного мислення здобувачів освіти. Такі методи дають можливість не лише сприймати інформацію, але й аналізувати її, вибудовувати логічні зв'язки та формувати власні висновки.

Поєднання STEM-підходу з гуманітарними предметами відкриває нові горизонти в освітньому процесі. Інтеграція елементів науки, технологій, інженерії та математики в гуманітарні дисципліни сприяє розвитку міждисциплінарного мислення. Наприклад, при вивченні мови або літератури можна використовувати мультимедійні технології в межах тем навчальної програми для створення освітнього контенту, застосовувати сучасні програми та аплікації для вивчення нового матеріалу чи на етапі узагальнення й контролю знань.

Застосування таких підходів розвиває ключові компетентності здобувачів освіти: інформаційну грамотність, технологічну обізнаність, уміння працювати в команді та вирішувати проблеми. Крім того, інтеграція STEM-елементів у гуманітарні дисципліни допомагає розвивати креативність та навички дослідницької діяльності.

Метою педагогічного досвіду є впровадження технологій візуалізації навчального матеріалу та STEM-елементів на уроках гуманітарного циклу, підвищення ефективності освітнього процесу шляхом створення інтерактивного, креативного й міждисциплінарного підходу до навчання, яке досягається через:

- поглиблення розуміння навчального матеріалу завдяки використанню графічних, анімаційних та інтерактивних засобів візуалізації;
- підвищення мотивації до навчання через застосування сучасних цифрових інструментів, інтерактивних платформ та мультимедійних ресурсів;

- формування міжпредметних зв'язків між гуманітарними науками та точними дисциплінами, що сприяє цілісному сприйняттю світу;
- розвиток ключових компетентностей 21 століття – креативності, комунікації, колаборації, цифрової грамотності та навичок вирішення проблем.

Отож, впровадження технологій візуалізації та STEM-елементів на уроках гуманітарного навчання є не лише актуальним, але й необхідним кроком до підвищення якості освіти, адаптації здобувачів освіти до вимог сучасного суспільства і підготовки їх до майбутньої професії в умовах технологічного прогресу.

Практична значимість. Практичне значення педагогічного досвіду полягає в підвищенні рівня засвоєння навчального матеріалу, формуванні міжпредметних зв'язків, розвитку навичок критичного та логічного мислення, практичному застосуванні знань, мотивації здобувачів освіти до навчання. Адже залучення мультимедійних технологій (віртуальної та доповненої реальності, інтерактивних платформ, освітніх симуляторів) робить освітній процес цікавим, захопливим і практично орієнтованим, що стимулює активність та самостійність. Інтеграція сучасних технологій сприяє формуванню ключових компетентностей, таких як креативність, цифрова грамотність, комунікативні та дослідницькі навички, що є необхідними для успішної самореалізації в сучасному суспільстві.

Отже, досвід упровадження візуалізації та STEM-елементів у гуманітарні дисципліни не лише підвищує ефективність освітнього процесу, а й сприяє всебічному розвитку здобувачів освіти, роблячи їх активними дослідниками, критичними мислителями і творчими особистостями.

Технологія впровадження досвіду

Сучасний освітній процес вимагає інтеграції інноваційних підходів для покращення якості навчання. Особливо важливою є візуалізація навчального матеріалу на уроках гуманітарного циклу, оскільки вона сприяє кращому засвоєнню інформації, розвитку критичного мислення, формуванню креативних та дослідницьких навичок та в цілому підвищенню мотивації здобувачів освіти до навчання. Обираючи індивідуальну методичну тему «Впровадження технологій візуалізації навчального матеріалу та STEM-елементів на уроках гуманітарного спрямування», Ірина Вікторівна Петрусь ставила перед собою наступні завдання:

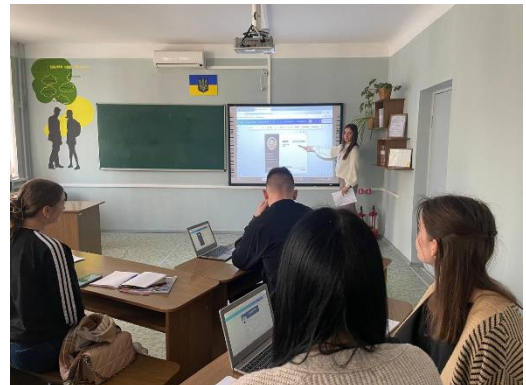
- осучаснити методику викладання гуманітарних предметів;
- інтегрувати цифрові технології у процес вивчення літератури та мови;
- створити якісний дидактичний продукт;
- удосконалювати навички проєктної роботи, самостійного дослідження;
- розвивати цифрову компетентність здобувачів освіти, креативне та критичне мислення.

1. Інноваційні методи та практики

Загальновідомо, що інноваційні методи забезпечують інтерактивність, індивідуалізацію та підвищують залучення здобувачів освіти в освітній процес. Саме тому Ірина Вікторівна широко їх використовує у своїй роботі.

З метою підвищення мотивації та інтересу до вивчення гуманітарних предметів викладачка впроваджує:

- вивчення біографії письменників через створення таймлайну їх життя (або в зошиті, або в додатках на прикладі

Canva), створення резюме письменників, уявні профілі у соцмережах;

- підготовку і презентацію публічних виступів із власноруч створеним мультимедійним контентом;

- виконання інтерактивних вправ на платформах WordWall, LearningApps, Liveworksheets;

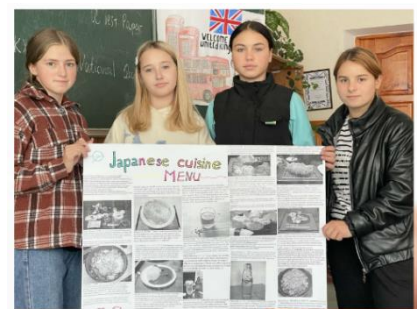
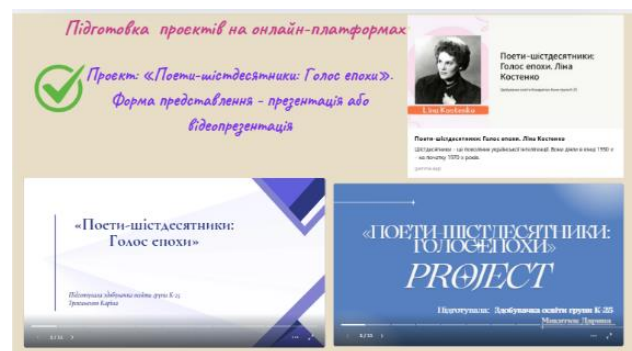
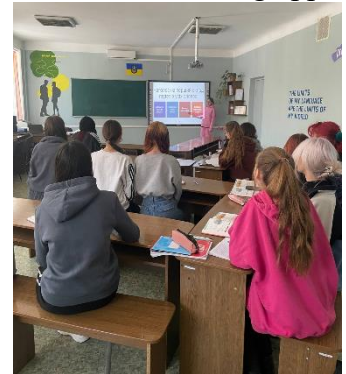
- використання штучного інтелекту для генерації зображень та фото письменників, головних персонажів літературних творів та їх побуту, озвучення текстів іноземною мовою, спілкування в чаті за змістом тексту, відео або з видатним діячем;

- віртуальні екскурсії з подальшим обговоренням. Адже віртуальні екскурсії – це сучасний інтерактивний метод, який допомагає зробити уроки іноземної мови, української й зарубіжної літератури цікавими, наочними та емоційно насиченими. Такий підхід сприяє розвитку критичного мислення, візуалізації краєзнавчих, історичних та літературних подій; дає можливість «відвідати» літературні музеї, краще зрозуміти біографії письменників та епохи, у яких вони жили (теми: «Famous Landmarks of the UK», «Around Ukraine», «Україна у 20 столітті» та ін.);

- проектну діяльність, яка має багато переваг, особливо у навчанні, роботі та особистому розвитку. Під час виконання проєкту здобувачі освіти не лише отримують теоретичні знання, а й вчаться застосовувати їх на практиці. Крім того, багато проєктів передбачають співпрацю, що сприяє розвитку навичок спілкування, креативності, лідерства та відповідальності. Наприклад, на уроці української літератури за творчістю Івана Нечуя-Левицького Ірина Вікторівна запропонувала підготувати мініпроєкти на теми: «Кайдашева сім'я» у літературі та кіно» (завдання: переглянути фрагменти екранізації повісті, порівняти літературний текст і візуальне трактування, зробити висновок, чи вдалося режисерам передати ідеї Нечуя-Левицького? Форма представлення – таблиця порівняння); «Соціологічне опитування «Чому Кайдаші сварилися?» (завдання: провести опитування серед однокласників, викладачів чи батьків: чи мають сучасні родини подібні проблеми і які саме, порівняти отримані результати з проблемами Кайдашів. Форма представлення – інтерв'ю).

Охочим здобувачам освіти викладачка пропонує створювати проєкти на онлайн-платформах. На особливу увагу заслуговує проєкт на тему: «Поети-шістдесятники: Голос епохи». Форма представлення – презентація або відеопрезентація.

На уроках іноземної мови викладачка також використовує метод проєктів, форми представлення яких варіюються від оформлення паперових буклетів або стінгазет до створення презентацій та відеороликів в онлайн-додатках. Наприклад, при вивченні теми «Climate Change: How Can We Help?» здобувачі освіти досліджують екологічні проблеми, створюють інфографіку та презентують власні рішення англійською мовою. Також викладач пропонує професійно орієнтовані проєкти, наприклад, «World Cuisines». Готуючи власні проєкти про екологічні проблеми, сучасні технології, їх вплив на навколишнє середовище, здобувачі освіти не лише покращують навички говоріння, а також мають можливість вивчити специфічну лексику, познайомитися із різними сферами застосування технічних знань і в цілому

зрозуміти широкі перспективи для досліджень та творчості, які відкриває знання англійської мови.

У міжатеастаційний період Петрусь І. В. була керівником та успішно реалізувала такі інтегровані освітні проекти:

1. «Майстерня креативних рішень» (2021-2022 н. р.), метою впровадження якого було надання можливості здобувачам освіти ефективно засвоїти навчальну програму із предметів гуманітарних та суспільних дисциплін шляхом опанування новітніх технологій візуалізації навчального матеріалу. (Презентація роботи проекту).

Результативність та ефективність впровадження інновацій:

- розвиток цифрової компетентності здобувачів освіти та педагогічних працівників;
- можливість забезпечувати спільну роботу здобувачів освіти, вирішувати загальні та конкретні завдання, контролювати рівень засвоєння знань;
- вироблення вміння орієнтуватися в потоці різноманітної інформації: знаходити, сприймати, аналізувати, оцінювати, застосовувати на практиці відомості, одержані в словесній чи іншій формі;
- формування здатності мобілізувати свої потенційні творчі можливості в різних видах діяльності, зокрема у професійній;
- створення елементів візуалізації навчального матеріалу з предметів гуманітарної підготовки та суспільних дисциплін.

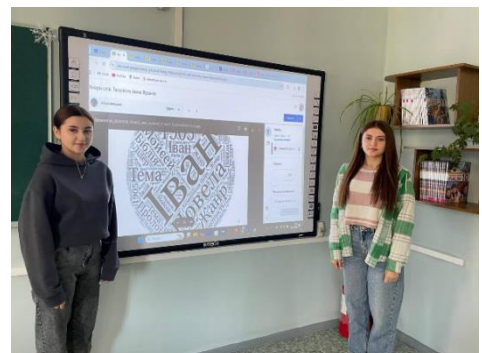
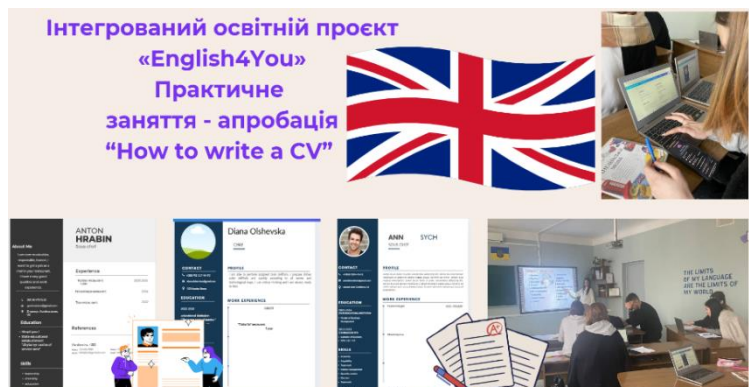
2. «English4You» (2024-2025 н. р.), метою якого було формування у здобувачів освіти та педагогів іншомовної комунікативної компетенції за професійним спрямуванням, навичок практичного володіння іноземною мовою, різними видами мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, що зумовлена професійними потребами.

Етапи реалізації:

- теоретичний – створення програми, підбір матеріалів, розробка дистанційного курсу (І семестр 2024-2025 н. р.);
- практичний – проведення мовного інтенсиву для охочих та позаурочних предметних заходів (ІІ семестр 2024-2025 н. р.);
- заключний – червень 2025 р. – презентація роботи проекту.

Уроки української та зарубіжної літератури завжди мали на меті поглиблення інтересу до читання, зміцнення потреби читати, усвідомлення ролі літератури як засобу самопізнання і самотворення, використання досвіду читацької діяльності для розв'язання життєвих проблем. З кожним роком кількість читачів в Україні зменшується. І молодь, мозок якої готовий до сприйняття нової інформації і навчання, все частіше відмовляється від книг і на це є багато причин, серед яких перенасичення доступною інформацією та відеоконтентом, соцмережі, які забирають весь вільний час, а також незакладені батьками навички читання книг.

З метою розвитку читацької компетентності і цифрової грамотності здобувачі освіти за допомогою додатку WordArt створюють хмари слів на різних етапах уроків, зокрема на етапі узагальнення і систематизації знань про творчість Івана Франка здобувачі освіти за допомогою мобільних телефонів чи комп'ютерів створювали хмари слів та презентували їх, звертаючи увагу на ті ключові слова, які були ними обрані для аналізу

літературного твору. А для покращення засвоєння інформації Ірина Вікторівна використовує сучасні анімовані перекази великих за обсягом творів, а охочі здобувачі освіти отримують завдання створити візуалізацію сюжету твору, сюжетних ланцюжків, мапи подій з використанням різних додатків чи вручну за допомогою олівців та маркерів, що неможливо зробити без прочитання того чи іншого літературного твору.

Також Петрусь І. В. пропонує здобувачам освіти створювати відеопрезентації з теми уроку (як випереджаюче домашнє завдання або як домашнє завдання на оцінку високого рівня), обов'язковою умовою такого завдання є запис власного голосового супроводу презентації. Здобувачі освіти гарно володіють мобільними додатками для створення відео, тому такі завдання є цікавими для них, а також корисними, з точки зору засвоєння навчального матеріалу з української літератури. Найчастіше вони використовують Inshot, CapCut, Canva.

Інноваційні методи дозволяють інтегрувати знання з літератури з іншими предметами (історією, мистецтвом), зокрема вивчення нових літературних періодів починається з аналізу історичних обставин та припущень здобувачів освіти, про що буде той чи інший твір.

Отже, впровадження STEM-елементів на уроках української мови сприяє не лише засвоєнню теоретичних знань, а й формуванню практичних навичок, необхідних для сучасного світу. Такий підхід дозволяє зробити освітній процес інтерактивним, цікавим і наближеним до реального життя.

Мапа професійного розвитку. Важливим аспектом підвищення професійної майстерності викладача є безперервна самоосвіта, адже впровадження інновацій потребує системного підходу для досягнення очікуваних результатів. Ірина Вікторівна постійно вдосконалює свої компетентності через навчання на освітніх платформах, участь у конференціях та вебінарах, обмін досвідом із колегами.

Упродовж міжтестастійного періоду (2021-2025 рр.) викладачка успішно завершила курси підвищення кваліфікації та активно займалася самоосвітою, впроваджуючи отримані знання в освітній процес. Результатом її самоосвітньої діяльності є численні свідоцтва та сертифікати (додаток 1).

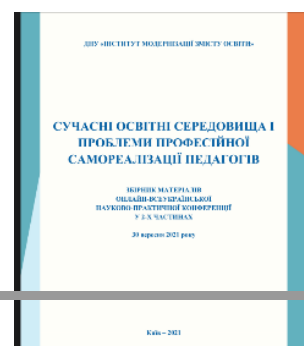
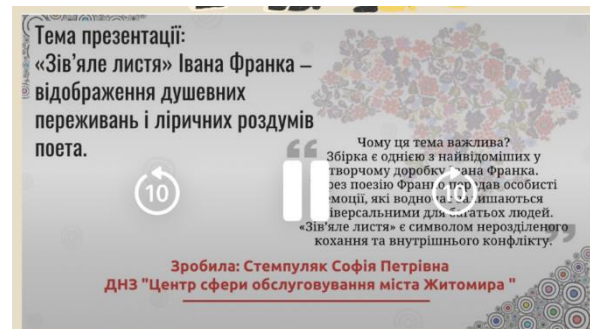
Петрусь І. В. активно поширює свій педагогічний досвід через участь у педагогічних читаннях, вебінарах, конференціях, друк у педагогічних виданнях та створення власних дидактичних матеріалів:

1. Виступи на педагогічних читаннях:
  - презентація дистанційного курсу «Delicious English», 2022 р.;
  - доповідь на тему: «Е-портфоліо: ефективний застосунок творчого досвіду», 2023 р.;
  - майстер-клас «Інновації в гуманітарних науках: STEM для креативності», 2024 р.;
  - доповідь на тему: «Ефективність використання інноваційних методів на уроках української літератури», 2025 р.

2. Виступ на вебінарі: «Організація освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання», 2021 р.

(<https://docs.google.com/document/d/1X4-Cm8nNyGgyb1bQAUEBIMF5YarZfZ8/edit?usp=sharing&ouid=112445331093045593169&rtpof=true&sd=true>).

3. Участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Сучасні освітні середовища і проблеми професійної

самореалізації педагогів», тема доповіді: «Вплив педагогічного коучингу на формування у здобувачів освіти банку власного потенціалу та цілеспрямованості» ([доповідь розміщена в бібліотеці Інституту модернізації і змісту освіти](#)).

4. Участь у IV Міжнародній конференції «Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства», напрям – підготовка майбутніх фахівців до підприємницької діяльності та кар'єрного зростання, доповідь на тему: «Англійська мова: легко вивчати і просто навчати», 20.10.2022 р. (робота розміщена у збірнику матеріалів конференції).

5. Друк методичної розробки уроку з української мови «Вживання великої букви» (Ковальчук Т. О. Використання технологій та інструментів коучингу в освітньому процесі : методичний посібник. Житомир : О. О. Євенок, 2021. 316 с. С. 183-200).

6. Розміщення статей на освітніх платформах:

- [«Розвиток комунікативних навичок учнів, які здобувають робітничу професію»](#) (2023 р.);
- «Е-портфоліо: ефективний застосунок творчого досвіду» (2024 р.);
- «Окремі аспекти організації дистанційної та змішаної форм навчання з української мови та літератури: ефективний зворотній зв'язок» (2024 р.);
- [«Елементи візуалізації навчального матеріалу з української та зарубіжної літератури за допомогою створення відеопрезентацій»](#) (2025 р.).

7. Створення власних дидактичних матеріалів та дистанційних курсів:

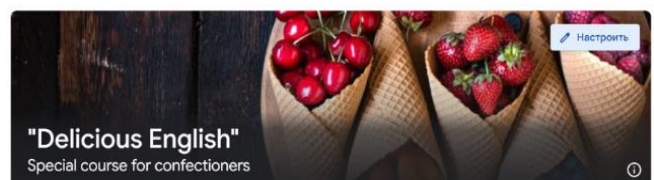
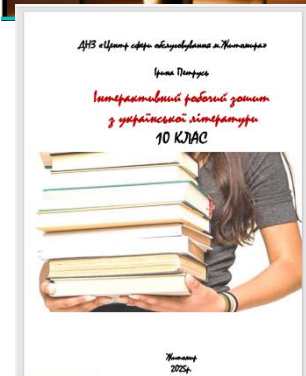
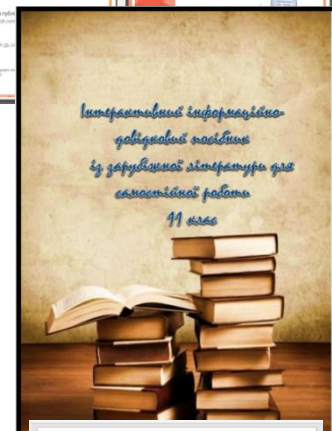
- [«Інтерактивний інформаційно-довідковий посібник з зарубіжної літератури для самостійної роботи. 11 клас»](#) (2021 р.), який створений відповідно до чинної програми із зарубіжної літератури для 11 класу, вміщує дидактичні матеріали з додатковими посиланнями на інтернет-джерела і платформи, що пропонують інтерактивні вправи й онлайн-тести для систематизації та узагальнення отриманих знань. Посібник призначений для самостійної роботи здобувачів освіти закладів П(П)ТО, а також може бути використаним для організації дистанційної та змішаної форм навчання із зарубіжної літератури;

- [«Інтерактивний робочий зошит з української літератури. 10 клас»](#) (2025 р.), який побудований відповідно до чинної програми з української літератури для 10 класу, містить інноваційні та інтерактивні завдання, що стосуються огляду життя і творчості письменників, аналізу їх творів, а також – практичні завдання, спрямовані на перевірку знань здобувачів освіти з кожної теми, завдання з української мови та завдання «для охочих». До того ж зошит має літературознавчий словничок та орієнтовні плани для аналізу ліричних, прозових і драматичних творів;

- дистанційний курс з іноземної мови за професійним спрямуванням «Delicious English»;

- дистанційний курс із зарубіжної літератури за програмою 11

Валентина МОЙСЕСЕНКО ПЕРСПЕКТИВИ ДИЖІТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	169
Лариса МОСКОВИЧЕНКО ДИЖІТАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ	171
Вероніка НОВІК МАЙСТЕРНІСТЬ ПЕДАГОГА НА УРОКАХ ІНОЗЕМНИХ МОВ	174
Ірина ПЕТРОВНО РОЗВИТОК МАТЕМАТИЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ ТА В ПОЗАСІАСНІЙ РОБОТІ ШІЛКОМ УПРАВЛІННЯ МЕДАОСВІТИ ІЗ ЕЛЕМЕНТАМИ МАТЕМАТИЧНОГО КРАСІВІСТВА	176
Ірина ПЕТРОВСЬ ВІДЛИВ ПЕДАГОГІЧНОГО КОУЧІНГУ НА ФОРМУВАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ БАНКУ ВЛАСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА ЦІЛЕСПРЯМОВАНОСТІ	180
Аліна ПРИДУХА БУТИ В ТРЕНДІ: ВИКОРИСТАННЯ ПОПУЛЯРНИХ ЗАСТОСУНКІВ І ГОДИН ЛІНІЙ МЕРЕЖІ В ОСВІТЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	186

класу (<https://classroom.google.com/c/NzI3MzAzODIxMTY5?cjc=dnrlfg6>).

Свою роботу викладачка Ірина Петрусь висвітлює на персональному сайті за посиланням:

<https://sites.google.com/d/1oZdlzG43Cq-32U1cbpvOGaXzoi7KTZHP/p/1sxdQq8jKWWut0WQBdJfErGN9Ytk2OkID/edit>

Позаурочні ініціативи. Ефективність використання STEAM-елементів та інноваційних технологій навчання на уроках гуманітарного спрямування можна прослідкувати і в позаурочній роботі, зокрема під час проведення заходів у рамках щорічних предметних тижнів, а також на прикладі роботи з обдарованою молоддю й результативності її участі в обласних та всеукраїнських мовно-літературних конкурсах.

1. Організація та проведення предметних тижнів і заходів у їх рамках:

- 22-26.02.2021 р. – лінгвістичний тиждень, приурочений вшануванню Лесі Українки:

- відеочелендж «Неперервне читання поезій Лесі Українки»;
- фотоквест «Яка наша Леся?»;

- 20-24.11.2023 р. – освітній фреш «Цінуй своє»:

- акція «Яка наша мова?»;
- змагання-декодування «Українські прислів'я»;
- мовознавчий квест «Збережемо наш скарб – рідну мову!»;

- 28.10-02.11.2024 р. – предметний тиждень з української мови, літератури та історії України «З витоків до сьогодення»:

- літературно-музичний виклик «Твої слова – мої пісні»;
- філологічний QR-челендж «Житомир і житомирці»;
- мовний івент «Нові слова – старі значення».

2. Заходи з іноземної мови у рамках предметного тижня з професій громадського харчування:

• акція «English sweet break» (2021 р., 2023 р.);

• «Кулінарний battle: секрети етикеток» (2024 р.).

Ірина Вікторівна приділяє значну увагу роботі з талановитою молоддю. Змагання за відзнаки і визнання здавна були потужним мотиватором для наукового та технологічного прогресу. Головна мета участі у конкурсах – заохочувати здібних молодих людей до творчого пошуку та саморозвитку, формувати покоління, впевнене у власних силах і готове сміливо демонструвати свої таланти й навички. Про результативність роботи викладачки у даному напрямку свідчать призові місця її вихованців:

Антонюк Вікторія, здобувачка освіти групи К-29:

• I місце в обласному етапі XII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка (2021-2022 н. р.);

Радько Анастасія, здобувачка освіти групи К-25:

• II місце в обласному та фінальному етапах XIV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка (2023-2024 н. р.);

Волкова Лілія, здобувачка освіти групи КЖЗ-3:

• III місце в обласному етапі XXV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика (2024-2025 н. р.).

Результативність впровадження педагогічного досвіду:

1. Диплом II ступеня у міському етапі педагогічної виставки «Сучасна освіта Житомирщини» – посібник з української мови «Синтаксис і пунктуація» (2021 р.).

2. Диплом І ступеня у міському етапі педагогічної виставки «Сучасна освіта Житомира-2022» – «Інтерактивний інформаційно-довідковий посібник з зарубіжної літератури для самостійної роботи. 11 клас».

3. II місце в обласному етапі конкурсу на створення дистанційних курсів у номінації «Кращий дистанційний курс з предмета професійно-теоретичної підготовки» (2022 р.).

4. I місце за роботу «STEM-урок: крок до формування компетентностей сталого розвитку на уроках гуманітарного та природничого циклів в закладах П(П)ТО» в номінації «STEM-урок: крок до формування компетентностей сталого розвитку» в рамках XVI Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті» (2024 р.).

Висновок. Впровадження технологій візуалізації та елементів STEM-освіти при викладанні предметів гуманітарного циклу сприяє підвищенню ефективності освітнього процесу, розвитку критичного мислення та формуванню інтегрованого світогляду здобувачів освіти. Використання та створення сучасних мультимедійних матеріалів, цифрових платформ дозволяє зробити навчання більш наочним, доступним і цікавим.

Поєднання гуманітарних дисциплін із STEM-методами допомагає розвивати дослідницькі навички, аналітичне мислення та здатність застосовувати знання на практиці. Такий підхід мотивує здобувачів освіти до активного пізнання, підвищує рівень засвоєння матеріалу та сприяє формуванню компетентностей, необхідних у сучасному світі.

Отже, інтеграція технологій візуалізації та STEM-елементів у гуманітарну освіту є дієвим способом урізноманітнення методів викладання, що відповідає сучасним викликам і потребам освіти XXI століття.

Портфоліо та узагальнений досвід роботи Ірини Вікторівни Петрусь «Впровадження технологій візуалізації навчального матеріалу та STEM-елементів на уроках гуманітарного спрямування» був розглянутий та схвалений на засіданні обласної методичної секції викладачів предметів гуманітарної підготовки ЗП(П)ТО (протокол № 2 від 20.03.2025) та рекомендований до розповсюдження серед педагогічних працівників області.

Примітка: портфоліо до узагальненого досвіду роботи на тему: «Впровадження технологій візуалізації навчального матеріалу та STEM-елементів на уроках гуманітарного спрямування» (Ірина ПЕТРУСЬ, викладачка предметів «Українська мова», «Українська література», «Іноземна мова», «Зарубіжна література» Професійного коледжу сервісу і дизайну міста Житомира) – в електронних додатках.